

Amoris Laetitia

Temporada 2

Sessió 4: El discerniment en la família

Catequesi sobre el discerniment

1. Què significa discernir?

El discerniment és un acte important que té a veure amb tothom, perquè les nostres decisions, el que escollim, és una part essencial de la vida. Discernir les decisions. Triem el menjar, la roba, un curs d'estudi, un treball, una relació. En tots aquests actes s'hi realitza un projecte de vida, i també s'hi concreta la nostra relació amb Déu.

A l'Evangelí, Jesús parla del discerniment amb imatges que escull de la vida ordinària; per exemple, descriu el pescador que selecciona els peixos bons i descarta els que estan malament; o el mercader que sap identificar, entre moltes perles, la de més valor. O el que, arant un camp, troba una cosa que resulta ser un tresor (cf. Mt 13,44-48).

A la llum d'aquests exemples, el discerniment es presenta com un exercici d'intel·ligència, i també d'habilitat i també de voluntat, per aprofitar el moment favorable: són condicions per fer una bona elecció. **Cal intel·ligència, habilitat i també voluntat per fer una bona elecció.** I també hi ha un cost necessari perquè el discerniment sigui operatiu. Per exercir el seu ofici el millor possible, el pescador té en compte la fatiga, les llargues nits al mar i el fet de descartar una part de les captures, acceptant una pèrdua de guanys pel bé dels destinataris. El comerciant de perles no dubta a gastar tot el que té per comprar aquesta perla; i l'home que ha ensopegat amb un tresor fa el mateix. Situacions inesperades i imprevistes en què és imprescindible reconèixer la importància i la urgència d'una decisió que cal prendre. **Cadascú ha de prendre les seves decisions; no hi ha ningú que les prengui per nosaltres.** En un moment determinat els adults, lliures, poden demanar consell, pensar, però la decisió és pròpia; no es pot dir: "He perdut això, perquè ho ha decidit el meu marit, la meua dona, el meu germà": ¡no! Has de decidir tu, **tothom ha de decidir, i per això és important saber discernir: per decidir bé,** cal saber discernir.

L'Evangelí suggereix **un altre aspecte important del discerniment: implica els afectes.** Qui ha trobat el tresor no sent que tingui cap dificultat a vendre-ho tot, tan gran és la seva alegria (cf. Mt 13,44). El terme que utilitza l'evangelista Mateu indica una alegria molt especial, que cap realitat humana pot donar; i de fet torna a aparèixer

en molt pocs altres passatges de l'Evangeli, tots ells referits a la trobada amb Déu. És l'alegria dels Mags quan, després d'un llarg i penós viatge, tornen a veure l'estrella (cf. Mt 2,10); és l'alegria de les dones que tornen del sepulcre buit després d'escoltar l'anunci de la resurrecció per part de l'àngel (cf. Mt 28,8). És l'alegria dels qui han trobat el Senyor. **Prendre una decisió bella, una decisió correcta, sempre et porta a aquesta alegria final**; potser en el camí hakis de patir una mica d'incertesa, pensar, buscar, però al final la decisió correcta et beneficia amb l'alegria.

En el Judici Final, Déu obrarà el discerniment —el gran discerniment—cap a nosaltres. Les imatges de l'agricultor, el pescador i el mercader són exemples del que passa al Regne del Cel, un Regne que es manifesta en les accions ordinàries de la vida, que ens exigeixen prendre posició. Per això és tan important saber discernir: **les grans eleccions poden sorgir de circumstàncies que a primera vista semblen secundàries, però que resulten ser decisives**. Per exemple, pensem en la primera trobada d'Andreu i Joan amb Jesús, una trobada que neix d'una simple pregunta: "Rabí, on habites?" — "Veni i veureu" (cf. Jn 1,38-39), diu Jesús. Un intercanvi molt breu, però és el començament d'un canvi que, pas a pas, marcarà tota una vida. Anys després, l'evangelista seguirà recordant aquella trobada que li va canviar per sempre, també recordarà l'hora: "Eren cap a les quatre de la tarda" (v. 39). És l'hora en què el temps i l'etern es van trobar en la seva vida. I en una decisió bona, correcta, es troba la voluntat de Déu amb la nostra voluntat; es troba el camí present amb l'etern. **Prendre una decisió correcta, després d'un camí de discerniment, és fer aquesta trobada: el temps amb l'etern. Per tant: el coneixement, l'experiència, l'afecte, la voluntat: són alguns elements indispensables del discerniment**. Al llarg d'aquestes catequesis en veurem d'altres, igualment importants.

El discerniment —com he dit— implica un esforç. Segons la Bíblia, no trobem davant nostre, ja embolicada com un paquet, la vida que hem de viure: ¡No! Hem de decidir-ho en tot moment, segons les realitats que es presentin. **Déu ens convida a avaluar i triar: ens ha creat lliures i vol que exercim la nostra llibertat**. Per tant, discernir és difícil.

Sovint hem tingut aquesta experiència: triar una cosa que ens semblava bona i en canvi no ho era. O saber quin era el nostre veritable bé i no triar-lo. L'home, a diferència dels animals, pot equivocar-se, pot no voler triar correctament. La Bíblia ho demostra des de les seves primeres pàgines. Déu dona a l'home una instrucció precisa: si vols viure, si vols gaudir de la vida, recorda que ets una criatura, que no ets el criteri del bé i del mal, i que les eleccions que facis tindran una conseqüència, per a tu, per als altres i per al món (cf. Gn 2,16-17); pots fer de la terra un magnífic jardí o pots convertir-la en un desert de mort. Un ensenyament fonamental: no és casualitat que sigui el primer diàleg entre Déu i l'home. El diàleg és: el Senyor dona la missió, tu has de fer això i això; i l'home a cada pas que dona ha de discernir quina decisió prendre. **El discerniment és aquesta reflexió de la ment, del cor que hem de fer abans de prendre una decisió**.

El discerniment és esgotador però indispensable per viure. Requereix que em conegui a mi mateix, que sàpiga el que és bo per a mi aquí i ara. Sobretot, **requereix una relació filial amb Déu**. Déu és Pare i no ens deixa sols, **sempre està disposat a aconsellar-nos, a animar-nos, a acollir-nos**. Però mai imposa la seva voluntat. Per què? Perquè vol ser estimat i no temut. I Déu també vol que siguem fills i no esclaus:

fills lliures. I l'amor només es pot viure en llibertat. Per aprendre a viure cal aprendre a estimar, i per això cal discernir: Què puc fer ara, davant d'aquesta alternativa? Que sigui un signe de més amor, de més maduresa en l'amor. Demanem, **que l'Esperit Sant ens guiï! Invoquem-lo cada dia, especialment quan haguem de prendre decisions.** Gràcies.

2. Els elements del discerniment: El llibre de la pròpia vida

A la vida hem de prendre decisions, sempre, i per prendre decisions hem de fer un camí, un camí de discerniment. Tota activitat important té les seves "instruccions" a seguir, que han de ser conegudes perquè puguin produir els efectes necessaris. Avui ens aturem en un altre ingredient indispensable per al discerniment: la pròpia història de vida. **Conèixer la pròpia història de vida és un ingredient —diguem-ne així— indispensable per al discerniment.**

La nostra vida és el "llibre" més valuós que se'ns ha lliurat, un llibre que molts, lamentablement, no llegeixen, o ho fan massa tard, abans de morir. I, tanmateix, precisament **en aquest llibre es troba el que es busca inútilment per altres vies.**

Sant Agustí, un gran cercador de la veritat, l'havia comprès precisament rellegant la seva vida, notant-hi els passos silenciosos i discrets, però incisius, de la presència del Senyor. Quan va acabar aquest recorregut va dir amb estupor: «I vet aquí que tu estaves dins meu i jo fora, i t'anava buscant per fora; i esguerrat com era, em llançava sobre les belleses de les teves criatures. Tu estaves amb mi, però jo no estava amb tu» (Confessions X, 27.38). D'aquí la seva invitació a cultivar la vida interior per trobar el que busca: «Entra dins teu, perquè en l'home interior resideix la veritat» (De la veritable religió, XXXIX, 72). Aquesta és una invitació que jo us faria a tots, també me la faig a mi mateix: "**Entra en tu mateix. Llegeix la teva vida. Llegeix-te dins, com ha estat el teu recorregut. Amb serenitat. Entra en tu mateix**".

Moltes vegades també nosaltres hem tingut la mateixa experiència que sant Agustí, trobar-nos presos de pensaments que ens allunyen de nosaltres mateixos, missatges estereotipats que ens fan mal: per exemple, "jo no valc res" —i et desanimés—; "a mi em va tot malament" —i et desanimés encara més—; "mai no faré res de bo", —i et vas a parar a baix de tot —, i així és la vida. Aquestes frases pessimistes que et tiren avall! Llegir la pròpia història significa també reconèixer la presència d'aquests elements "tòxics", però per ampliar després la trama de la nostra història, aprenent a notar altres coses, fent-la més rica, més respectuosa amb la complexitat, aconseguint també **recollir les formes discretes amb què Déu actua en la nostra vida.** Un cop vaig conèixer una persona que la gent que la coneixia deia que mereixia el Premi Nobel per la seva negativitat: tot era dolent, tot, i sempre mirava d'anar-se'n avall. Era una persona amargada i, tanmateix, tenia moltes qualitats. I, després, aquesta persona va trobar una altra persona que l'ajudava bé i cada vegada que es queixava d'alguna cosa, l'altra deia: "Però ara, per compensar, digues alguna cosa bona de tu". I ell: "Però, sí, ... jo tinc també aquesta qualitat", i a poc a poc l'ha ajudat a anar endavant, a llegir bé la pròpia vida, tant les coses dolentes com les bones. Hem de llegir la nostra vida, i **així veiem les coses que no són bones i també les coses bones que Déu sembla en**

nosaltres.

Hem vist que el discerniment té un enfocament narratiu: no s'aprén sobre l'acció puntual, la inclou en un context: **d'on ve aquest pensament?** Què sento ara, d'on ve? On em porta, això que estic pensant ara? Quan he tingut la possibilitat de trobar-ho abans? És una cosa nova que em ve ara, o ho he trobat altres vegades? Per què és més insistent que d'altres? Què em vol dir la vida amb això? **El relat dels esdeveniments de la nostra vida també permet captar matisos i detalls importants**, que es poden revelar com a ajudes valuoses que fins aquell moment estaven amagades. Per exemple, una lectura, un servei, una trobada, a primera vista considerades coses de poca importància, en el temps successiu transmeten una pau interior, transmeten l'alegria de viure i suggereixen ulteriors iniciatives de bé. Aturar-se i reconèixer això és indispensable. **Aturar-se és reconèixer: és important per al discerniment, és un treball de recollida d'aquestes perles precioses i amagades que el Senyor ha sembrat en el nostre terreny.**

El bé està amagat, sempre, perquè el bé té pudor i s'amaga: **el bé està amagat; és silenciós, requereix una excavació lenta i contínua. Perquè l'estil de Déu és discret:** a Déu li agrada estar amagat, actuar amb discreció, no s'imposa; és com l'aire que respirem, no el veiem mai, però ens fa viure, i ens adonem que hi és només quan ens falta.

Acostumar-se a rellegir la pròpia vida educa la mirada, l'afina, permet notar els petits miracles que el bon Déu realitza per nosaltres cada dia. Quan ens n'adonem, notem altres direccions possibles que reforcen el gust interior, la pau i la creativitat. Sobretot, ens fa més lliures dels estereotips tòxics. Amb saviesa s'ha dit que l'home que no coneix el seu passat està condemnat a repetir-lo. És curiós: **si nosaltres no coneixem el camí fet, el passat, ho repetim sempre, som circulars. La persona que camina circularment no va endavant mai**, no hi ha camí, és com el gos que es mossega la cua, va sempre així, i repeteix les coses.

Podem preguntar-nos: ¿he explicat la meua vida a algú alguna vegada? Aquesta és una experiència molt bonica dels nuvis, que quan s'ho prenen seriosament s'expliquen la seva vida... **Es tracta d'una de les formes de comunicació més boniques i íntimes, compartir la pròpia vida.** Això permet descobrir coses desconegudes fins aquell moment, petites i senzilles, però, com diu l'Evangeli, és precisament de les coses petites que neixen les coses grans (cf. Lc 16,10).

També les vides dels sants són una ajuda preciosa per reconèixer l'estil de Déu en la pròpia vida: ajuda a familiaritzar-nos amb la seva forma d'actuar. Alguns comportaments dels sants ens interpel·len, ens mostren nous significats i noves oportunitats. I és el que li va succeir, per exemple, a sant Ignasi de Loiola. Quan descriu el descobriment fonamental de la seva vida, afegeix un aclariment important, i diu així: «Agafant, per experiència, que d'uns pensaments quedava trist, i d'altres alegre, i a poc a poc en anar coneixent la diversitat dels pensaments, la diversitat dels esperits que s'agitaven» (Autob., n. 8). Conèixer què succeeix dins nostre, conèixer, estar atents.

El discerniment és la lectura narrativa dels **moments agermanats i dels moments foscos, dels consols i de les desolacions** que experimentem al llarg de la nostra vida. **En el discerniment és el cor qui ens parla de Déu, i nosaltres hem d'aprendre a**

comprendre el seu llenguatge. Preguntem-nos, al final del dia, per exemple: què ha succeït avui al meu cor? Alguns pensen que fer aquest examen de consciència és fer la comptabilitat dels pecats que has comès —cometem molts— però també és preguntar-se "Què ha succeït dins meu, he tingut alegria? Què m'ha portat l'alegria? M'he quedat trist? Què m'ha portat la tristesa? I així aprendre a discernir què succeeix dins nostre.

Font Catequesis del papa Francesc sobre el discerniment realitzades en les audiències del 31 d'agost i 19 d'octubre de 2022.

Materials per aprofundir en el discerniment:

Audiències dels dimecres del sant Pare, entre el 31 d'agost de 2022 i el 4 de gener de 2023, a www.vatican.va

Preguntes

Us convidem a reflexionar sobre les següents qüestions a compartir amb el grup:

1. Practiqueu el discerniment a casa?
2. ¿Discerniu en les coses importants o en les petites també? Com ho feu?
Comparteix la teva experiència d'aprenentatge i com ho poseu en pràctica a casa.
3. A la catequesi, el papa Francesc ens explica la importància de conèixer la nostra història per identificar la presència de Déu en la nostra vida i conèixer-nos millor.
Conèixer el teu passat t'ha ajudat en algun aspecte de la vida i de la teva família?